

Devrim Müzesini ziyaretle işe başlayan gelin ve damatla.

KUZEY KORE GÜNLÜĞÜNDEN

(Güney ve Kuzey Kore devlet başkanlarının barış görüşmesi vesilesiyle)

4 Temmuz 2008, Cuma

Bugünkü programın adı iki Kore'yi birbirinden ayıran hat olan Paynunjom'u ziyaret.

Yağmurlu bir havada gidip geldik. Panmunjom, başkent'e 168 km. Gelişli gidişli yolun ortası bir çeşit maki ile ayrılmış. Yolun iki tarafı da çiçeklendirilmiş. Şehirlerarası bir yolu boydan boya çiçeklendirmek Kore'ye özgü olmalı.

Kuzey Kore'nin güneyi olan ve Güney Kore'ye doğru giden bu yol, genellikle düz bir arazide, ovalar içinde uzanıyor. Birkaç uzun tünelden geçiliyor. Daha da önemlisi üç veya dört yerde yolun askerler tarafından kesilmiş olması. Rehberlerimizin geçiş izni kâğıtlarına bakmadan yol açılmıyor.

Keasong kentini 10 km. geçtikten sonra sınıra ulaştık. Sınırın ikişer km. olan iki yanı askerden arındırılmış. Sınır kapısının öbür yanında Amerikalılar var. Ancak görünmüyorlar. Beri yanda Kuzey Koreli askerler pür ciddiyet nöbet tutuyor. Tam sınır üzerine yapılmış yedi baraka yan yana. İçlerindeki masalar ortalarından çizgiyle ikiye ayrılmış. Ancak çizginin öbür yanına da geçebiliyorsunuz. Çünkü Amerikalılar kendi binalarına çekildiklerinden barakaların kullanılmasını Kuzey Korelilere terk etmişler.

Ne büyük trajedi! 1953'ten beri 55 yıldır iki taraf bir ateşkesle idare ediyor.

Sınır çizgisinin biraz içerisinde Kim İl Sung'un Amerikalılarla ateşkes görüşmeleri yaptığı yapı müze olarak kullanılıyor. Aynı sandalye ve masalara bu kez Korelilerle bizler oturduk. Biz Kuzey Korelilerin yerini aldık, onlar Amerikalıları temsil ettiler!

Bir albay, bize tarihsel bilgiler verdi. Geniş, ancak elektrikleri yanmadığı için loş bu binada, duvardaki resimlerle olay anlatılıyor. Duvar dibinde uzanan camlı bölmelerde ise o günlerden kalma asker giysileri ve bazı silahlar korunuyor.

Burada birçok kez görüşme yapılmış. 1991'den sonra görüşmeler kesilmiş. Ölümünden bir gün önce Kim İl Sung'un birleşme konusundaki yazısında kullandığı 7.7.1994 tarihini ve imzasını mermere kazımışlar.

Kuzeydeki binaya çıkıp Amerikalılara ait diğer binaların fotoğrafını çekecekken makinedeki numaratorün çalışmadığını gördük ve çok canımız sıkıldı. Film daha bu sabah takmış ve yollarda da bazı fotoğraflar çekmiştik. Günün kalan kısmında artık fotoğraf çekemeyecektik!

Pirinç, lahana, fasulye tarlaları arasından dönerken Keasong kentinde bir otele uğrayarak bizim için hazırlanmış mükellef bir ziyafetle ağırlandık. Sekiz on çeşit yemeğin çorbasını, balığını, kızarmış tavuğunu ve ince doğranmış yağlı salatasını yemeyerek Om, Kim ve şoföre ikram ettik. Ancak onlara gelen yemek de doyurucuydu. Keasong, Kore'de Koryo hanedanının kurduğu ilk devletin başkenti imiş. Buna ait birkaç yazılı kaya ve taş bir köprüyü gördük.

Fotoğraf: Kore devriminin önderi ve ilk devlet başkanı Kim İl Sung'un doğduğu köy evi önünde.(Temmuz 2008)

Dönüş yolunda biraz daha gelince bize bir sürpriz yaptılar. Bir kasabanın bitişiğindeki çiftlikte durdular. Sarivan kasabasında pek çok insan, bisikletlerinin önü veya arkasına yükledikleri torbalarla bir yerden bir yere gidiyordu. Karayolu bunlarla doluydu.

Mi Kok kooperatif çiftliğinde müze olarak kullanılan kültür evinde mihmandar bir bayan bilgiler verdi. Bunların esası Kim İl Sung'un bu çiftliğin kurulmasına yaptığı hizmetler ve çiftliğin üretim durumu idi. Kim İl Sung gibi Kim Jong il de birçok kez buraya gelmiş. Korelilerin bu çiftlikle övündükleri anlaşılıyor.

Burada çalışan mühendis sayısı 1964'te 106 iken 1994'te 703'e çıkmış. 1985-1989 yılları arasında 1 hektardan alınan pirinç, 7.639 kilodan 9.219 kiloya çıkmış. Bu yıl hedefi 10.000 kilo olarak koymuşlar. 1003 evde 4.300 kişinin yaşadığı çiftlikte işgücü sayısı 1.720 imiş. Çiftlikte okul, hastane, çocuk yuvası gibi kurumlar varmış.

Karayolunun güneyine doğru çiftliğe ait geniş bir ova uzanıyor. Burada yemyeşil tarlalar uzanıyor. Gruplar halinde çalışan insanlar görülüyor. Toplam 800 hektar arazinin 800'ünde pirinç, kalanında lahana, salatalık, fasulye, mısır, elma, armut, erik, kayısı, patates, kiraz ve benzerleri yetiştirilirmiş.

Çiftlikte dört tip ev var. Bu evler arasında bir gezinti yapmayı önerdim. İlk eve girdik. Ev sahibesi evdeydi. Muşamba kaplı salonda yere oturdum. Üç odalı bu evin bütün bölümlerini görmek isterdim. Yalnız, mutfaktaki tencerede ne olduğunu sordum. Su imiş! Kapaklarını kaldırmama izin verilmedi! Köylüler, mihmandar bayanla evin önünde fotoğrafımızı aldılar. Ne yazık ki bizim makine çalışmıyor! Bu köylüler sanırım hayatlarında ilk kez Türk görüyorlardı...

Yanımdaki diğer Türk eşim Şenal'dı. Bu onun da benim de Kuzey Kore'ye üçüncü gidişimizdi. Bu üçüncüsü için özel olarak davet edilmiştik. İki Kore arasındaki barış dünya gündemindeyken bu ülkede tuttuğum günlükten birkaç bölüm daha paylaşmam ilginizi çekebilir. (29 Nisan 2018)

Kuzey Kore Günlüğünden-2

Zeki Sarıhan : KUZEY KORE'YE ÜÇÜNCÜ SEFER

Koryo Havayollarının uçağı 12.30'da 40 dakikalık bir gecikmeyle Pekin'den havalandı. Çoğunluğu Koreli olan yolcular arasında bizim gibi birkaç yabancı da vardı. Çıtı pıtı Koreli hostesler, bize içinde soğuk pilavın, balığın, tavuğun bulunduğu yemek de verdiler. Yerel saatle 15.30 gibi başkent Piyogyang'a indik. Bu kez gümrükten 2000 ve 2001'deki gelişlerimizden daha kolay ve çabuk bir geçiş yaptık. Bavullarımız açılmadı. Yalnızca cep telefonlarımızı dönerken geri vermek üzere emanete aldılar.

Bizi dışarıda Kore Türkiye Dostluk Derneği başkanlık üyesi Om Som Guk ile Derneğin Sekreteri Kim Kyong Song ve bir şoför karşıladı. Om'la ilk kez karşılaşıyoruz. Kim ise 2001'de bir grup çocukla uluslar arası çocuk festivaline geldiğimizde tercümanlık yapmış, kendisi de 2003'te Ankara'ya gelmişti. Aramızda epey bir yakınlık oluşmuştu. Dolayısıyla bu yılki buluşmamız daha arkadaşça ve sorunsuzdu.

Gelenek olduğu üzere Kim İl Sung'un anıtına çiçeğimizi bırakıp saygı duruşunda bulunduktan sonra otelimize götürüldük. Geçen gelişimizde kaldığımız Young Hotel veya Koryo Hotel'e götürüleceğimizi beklerken daha düşük statülü olduğu anlaşılan Hae Ban San Hotel'in üçüncü katında 305 numaralı odasına yerleştirildik.

Sonra otelin bir odasına çekilip hoşbeşten sonra bizim için bastırdıkları programı gözden geçirdik. Bunda benim onlara önceden bildirdiğim isteklerimizi önemli ölçüde hesaba katmışlar. Pyongyang dışında geçireceğimiz günler var. Bunlar gerçekleştikçe yazacağım.

Akşam yemeğini otelin restoranında yedik. Burada yemek yiyenlerin hepsi yabancı. Om ve Kim bizimle yemediler. Onlara ayrı kumanya çıkıyormuş. Kim 10 gün süreyle bu otelin başka bir odasında kalacağını söyledi. Yemekten sonra buluşmak üzere ayrıldık.

Fakat yemekten sonra odamızda beklediğimiz halde gelen giden yok! Biraz gezmek üzere ayaklandık. Kim'in kapısını tıklattık. İçeride televizyon izliyormuş. Bizi neden unuttuğunu anlayamadık! Birlikte çıktık. Çoğu karanlıklar içindeki sokaklarda akşam yağın yağmurdan ıslanmış, parke taşlarından döşenmiş kaldırımlarda gezindik. Az biraz konuşabildik çünkü Kim'in İngilizcesini anlamakta zorluk çekiyorum.

Otele döndüğümüzde saat 23.00'e geliyordu. Otelden sıcak su isteyip kahve yaptık.

Om ve Kim, Benim Doğunun Seher Yıldızı Kore kitabımın çok namlı olduğunu ama Korece'de yayımlanmadığını söylediler. Onu Türkçe bilen tek Kuzey Koreli olan Dışişleri mensubu Kim okumuş ve bazı kişilere anlatmış. Hepsisi o kadar.

Gece banyo yapmak istediğimizde suların kesik olduğunu gördük. Doğrusu ikimizi de bir süre uyku tutmadı. Yer değişikliğinden olacak gece bir sürü karışık rüyalar gördüm!

29 Haziran 2008 Pazar

KİM İL SUNG'UN DOĞDUĞU KÖY EVİNDE

Bugünkü program, Kim İl Sung'un doğduğu evi ziyaretle başladı. Sung'un dedesinin ve köy ağasının kâhyası olan babasının köyünü üçüncü kez görmekten memnunum. Kendisi de burada 20 yıl yaşamış. Burada artık bir köy yok. Yalnızca Kim'in doğduğu ev aslına uygun olarak yeniden yapılmış. Ailenin resimleri, kullandıkları tarım araçları, kap kaçak... Kim, bir madeni çömleğin 149 yıllık olduğunu söyledi. Suyu tulumba ile çekilen kuyudan su içtik ve Bir park haline getirilen tepeye doğru tırmandık. Bizim gibi birkaç ziyaretçi grubu daha vardı.

Dönüşte öğle yemeği konusunda neler istediğimiz konusunda bayan garsonlarla anlaşamadık. Bize uygun olmayan yemekler geldi. Yemek sonunda bizi almaya gelen Kim, bundan sonra neler yemek istediğimizi sordu ve isteklerimizi garsonlara anlattı. Akşamleyin, gerçekten damak zevkimize az çok uygun yemekler geldi. Kocaman bir köfte, tıngel ezmesi, bir çeşit yeşil fasulye çorbası, salata, kızarmış patates. Su para ileymiş! İçtiğimiz suyun bedelini hesabımıza yazıyorlar ve bunun için bir pusula imzalıyorlar! Papatya çayı ise bedava... Otelin satış yerinden 5-6 liralık su, bira, pasta almıştık. Otelde başka satılık eşya da var.

Öğleden sonra el yapımı resimlerin atölyesine gittik. Suluboya, yağlıboya, ince iğne işi tablolar ve bazı bibloları gösterdiler. Eğer biz örgütleyebilirsek bunları gelecek yıl Türkiye'ye gelip birkaç kentte sergileyip satmak istiyorlar. Hangi malı kaçta satabilecekleri konusunda tahminlerimizi de söyledik. (30 Nisan 2018)

İlk yazı için tıklayınız: <http://www.zekisarihan.com/kuzey-kore-gunlugunden/>

Gelecek yazı: Moran Tepesi'nde.

Pyongyang'da Devrim Müzesi

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category güvenlik]

[tags KORE DOSYASI, Zeki Sarıhan, KUZEY KORE]